

Міра Лукша

# **Замова**

Беласток 1993

Рэдактар  
Міраслава Лукша

Тэхнічны рэдактар  
Юры Хмялеўскі

Камп'ютэрны набор  
Яўгенія Палоцкая

Карэктар  
Аліна Леванеўская

\*\*\*

народжаным у Гайнаўцы  
ў золкі восеньскі ранак  
народжаным у Нарве  
ў гулліваю летнюю ноч  
народжаным у Саколцы  
на руках цёці Надзі і Веры  
народжаным у Бельску...  
у белых шпіталях  
калі апошнія цягнікі  
ад'ехалі ў морак  
маёй маме ў 39 годзе  
вынятай з жывога жывата  
паміж Семяноўкай а Беластокам

выйшла з лямпай у агарод  
наша баба Люба  
вечер вечер  
баба Люба нам свеціць  
рукою шкло захіляе  
ад злога вока  
ад памору  
ад нажа  
ад каменя

\*\*\*

Тата, сыпецца снег.  
Не на тваю шапку-аблавушку,  
не на твае нессівелья валасы,  
не на цвёрдыя рукі,  
што не ўмелі песціць дзяцей.

Тата, дождык ідзе ад Баб'яй-Гары,  
па лонках, па бярэзіне, па грэблі...  
Па шыбе коціцца, плача.  
А ў печцы, у сцяноўцы, агонь гудзе,  
з бярозавых пален сцякае сок.

Тата, шэрань на яблыньках.  
На яблыньках ружовыя кветкі.  
Румяныя яблыкі падаюць на траву.  
Давай, пойдзем у садок, пазбіраем.

## ДРЭВА

кара дрэва  
кара  
не вырвацца яму  
з-пад кары  
ад карэнняў  
ад кароны  
яму  
каралю ясакару  
пакорыць яго  
карпатлівы пакорлівы карлік  
карнік караед

## ЗАМОВА

- Сею, сею...
- Што ты сееш?
- Пярэпалахі!..
- То сей, каб не было!

Вазьмі ты, вецер ціхі,  
ветравое ліха;  
дзе ты гуляў,  
дзе ты майго любага  
балезняю сустракаў,  
што ж ты яму даў, -  
каб назад забраў!

І ссылаю цябе, ляк:  
забярыце, ляк, бабы, у чапцы,  
мужчыны ў шапкі,  
дзеўкі ў косы,  
хлопцы ў магеркі...

І нясіце...  
на мхі, на балоты,  
на стромкія горы,  
дзе вецер не вее і людзі не ходзяць,  
пеўні не пяюць, ваўкі не выюць.

Патуль хадзіла, пакуль ухадзіла,  
угаварыла,  
высылаала з жыл,

з чуткіх вушэй,  
з зоркіх вачэй,  
з чырвонае крыві,  
з жоўтае косці,  
з буйнае галавы,  
з шчырага сэрца,  
з пругкага цельца...

Не бойся... Сею-сею...

З попелу быльнёжнага,  
з вады свянцонай,  
слёзкі калёнай  
з відушчых вачэй.  
З крывінкі чырвонай.  
З сэрца адданага,  
збалелага.  
Не бойся!

На чорны лес,  
на зялёны дугі,  
на сіне мора,  
твой ляк, мой любы.

\*\*\*

адпушчаны грэх  
васількі ў змоклым жыцце  
вясёлка над вернай хатай

\*\*\*

Не кажыце Спарце,  
пражожыя,  
не кажыце,  
што я тут ляжу,  
яе сын,  
забіты на вайне.

І не выйграў я,  
і не забілі  
ворагі мае  
мяне.

Не збярог сябе  
я,  
а ратаваць хацеў  
усіх!

Не кідайце мне  
ні слязы,  
ні каменя,  
ні слова.

Хай бы  
і не было мяне  
сярод барацьбітаў,  
што нарадзіліся

для справы,  
для слова,  
для славы.

\*\*\*

Як гэты студзень студзіць косці  
пальцы ў атраманце марозіць  
- бо ліст пісала я да болю  
на белай карце свайго цела  
а снежны ліст зняла адліга  
а слёзы ўсе са стрэх упалі

замерзлы чорнай лустай груд  
звініць пад кожнай зоркай снегу  
што ціха хоча там прылегчы  
гарбеюць пальцы сэрца стыне  
ў панцыр закованае рэбраў  
і капае з губоў атрамант  
пячэ - мароз ці зубы ціснуць?  
чырвонай ружай - кветкай шчасця  
вяну на чыстым снезе скуры

\*\*\*

штодзень шукаю nepřысутнасць  
штодзень чакаю nepřысутнасць  
ў няспынным дні нараджэння

\*\*\*

Не дзялю сябе  
ні з кім я  
з кім я

\*\*\*

я лячу да тваіх рук  
і ты не ў іх  
хаця яны ў цябе  
аж завялікія  
каб абняць свет  
- прыручыць  
высловіць?

і пад сонца  
на сцежку  
пад імі не глядзіш -  
не асяпіць яму  
цябе  
сваёю існасцю?

пальновы пах  
горкіх пальцаў  
піша гарачыя вусны

\*\*\*

Ходзіць па месце чалавек з асадкай.  
У торбе пукатай з канапкамi, з півам  
Асцісты посны верш загорнуты ў газету.

*ёсць так ая пара перад ад'ездам...*

Надзея Артымовіч

\*\*\*

час  
сухой скуры гарачых далоняў  
кропляў горьчы нікаціну  
на прыкушаных вуснах

зоркапад слоў  
маўчанне

затрымай свой профіль  
на мурах горада -  
яны тут застануцца  
а толькі мы бачым  
яны ж жывыя  
і толькі чакаюць  
каб заўважыць іх рух  
хітрыя зіркі вокнаў  
крананне часам  
рэбраў жалезабетона  
пяшчотнае нахіленне  
сцен да паветра  
над сцежкамі ў прасторы  
трактамі лёсаў людзей  
а тыя нават не заўважаць  
калі і зрок іх разаб'ецца  
аб камень колер чысты гук  
абрыс і глыбу цела атам



ты бачыш

расцілаю вачэй тысячу  
а сцяна разумее  
прагу сталасці  
неспакой акамянець

крышацца год і хвіліна  
- порах на языку  
слова - сліна і цэмент  
цішыня

ці ведаеш

сёння  
уцякаеш у свае сцены  
нахіленыя дружна над табою  
кажаш: мой мур мой выбар

слова не камень  
а як косьць жывая  
ў горле...

крычым у натоўпе на вакзале  
а можа гэта цішыня  
як на аэрадроме  
ў нас разрываецца

адно ўжо толькі супольнае  
хвіліна перад дарогай  
і ніхто не заўважыць  
разбіўся яшчэ адзін пейзаж  
адным начным метэарытам

## ФУГА

адышоў мой анёл спакою  
пачакаю-сказаў

над вялікамі вазерамі іду  
з каменьчыкам у вуснах  
гладкім тысячу гадоў  
вада яго цалавала

сяджу на камені  
амшэлым з паўночнага боку  
Вялікая Мядзведзіца  
месяцы на вадзе

сляпыя вандравалі на ўсход  
а дробныя хвалькі  
краналі іх беляя ногі

усё тут не тваё  
напішы свой апошні верш  
кінь фатаграфіі на ваду  
распазнай людзей  
заклятых на вечнасць  
у чарнату і бсль

Геранім быў хвілінку каля мяне  
з яго далоні капалі салёныя кроплі  
снягір звіў гняздо на яго плячы

што робіш ты тут у такую пару года  
сузіраеш смак сонца на вапенных скалах  
пагода на добрых людзей добры ўлоў слоў  
да пабачэння...

на шляху сустрэлі Уласа - трываў  
распяты паміж фіялетавымі дрэвамі  
вузкі як ластаўка і звонкі

ведаеш - адышоў мой анёл спакою  
так - пакінуў нам штосьці  
каменны каляндар і кніжку  
месца ў прасторы  
гулкі час

\* \* \*

сон расплюшчыў у табе вочы  
дрэва агню вады заранкі  
нарадзіўся камень шэрая зязюля

\*\*\*

Матылёк - трывожны пасланец ночы.  
Матылёк сваёй пані баіцца.  
Матылёк аслеплены выбухамі белага святла.  
Матылёк з незагоеным пялёсткам крыла.

Самотная былінка травы.  
Абмінула яе шчырая каса,  
Іншым травам зламаўшы каленцы.

Шчылінка крыку ў прасторы.  
Асколак няўмольнага часу.  
Недапітая сляза расы.  
Зорны пыл на астылай зямлі.

## МЯСТЭЧКА

Дзень белы у мястэчку шэрым.  
Пусты аўтобус пыл глытае, -  
Забраць нас хоча ў жвавы горад.  
Пад грушай ссохлая валошка  
У жыцце чорным, перастельм.  
Камень у кветку прарастае  
На градцы бурай, здзірванелай.  
Герань вазон карэньчыкам кранае  
На вокнах чыстых, у фіранках.  
А дзе чарнее смерцю шыба,  
Трупок раслінкі ў чыгуне.

## ШАГАЛ

Не збярэш у далоні ужо  
З рассыпаных пацерак зорак.  
Разарваны міжволі шнурок  
Уеўся ў пальцы крывавым узорам.

Не даганяй ветру, не даганяй,  
Не пытай ветру, не пытай!  
Як у прыску рубінавы міг,  
Так на золку пагасне хвіліна...

Я цябе не шукаю ужо,  
Не блукаю па ўзгорках спакою,  
Дзе ад хмараў павісла святло  
У хісткіх струнах над шэрай Дзвіною.

Можа ўскочыць у плыткі мне сон,  
Захлябнуцца горкай слязою,  
Альбо ў вуснах заціснуць той тон -  
Гук прыглушанай колерам мрой?..

І чужых мне вачэй так шкада...  
Колюць гострай іголкай у сэрца.  
У люстэрку халодны скразняк  
Б'е валоссю балюча у шкельца.

Усс хапаеш у далоні вагонь -  
Чысты боль паэта, прарока.  
Горкім сокам спаўзе у далонь

З пэндзля фарба слязой адзінокай.

Не даганяй ветру, не даганяй.  
Не пытай ветру, не пытай.  
Як у прыску рубінавы міг,  
Так на золку пагасне хвіліна..

\*\*\*

у слотны вечар  
собраўся  
на вуліцы  
тлум:  
чакае  
твайго палёту

балюча рвуцца  
ржавыя харугвы  
вечер нізка нясе  
папяровую мову  
дарослых людзей

у слотны вечар  
тлум гадуе чаканне

## МЕСТА

У вечным месце вечно вее вецер.  
У вечным месце ёсць пустыя пляцы,  
Дзе тоны бетону прыдушваюць цэрквы, касцёлы.  
У вечным месце госцю паказваюць тое, чаго няма  
Людзі, якіх месца не зойме ніхто і ніколі.

\*\*\*

выбраўся ты на вайну без вяртання  
пабег цераз поле вярбою хрышчонае  
слязьмі пражагнанае потам крывёю  
напіўся узгрэты халоднай вадзіцы  
з крыніцы пахмельнай над ярам бяздонным  
аслеплы ад бляску што выплыў зміж рэбраў  
і выліўся ў белае сонца над краем

і здароўю зашкодзіў сказалі вандроўцы  
глухі што кульгавага вёў нёс кульга сляпога  
а ты анямелы аслеплены голы  
хацеў яшчэ скрыць сваю нагасць і ляк і знямогу

а няма ўжо вяртання з вайны без вяртання  
для таго каму Бог дазволіў быць богам

\*\*\*

як страшна калі адным словам  
схочаш выкрасліць тое што было -  
і сонечнае захапленне маем  
і дождж што нашы слёзы змыў  
і абразы што ў сэрцы заквіталі  
пад пэндзлем і ў вачах раслі  
і кніжкі што дарылі мы няўмела  
за дружбу вечную складалі на алтар  
на вогнішча што трапяткім жыло

згарэлі мы згарэла ўсё датла  
і сівы попел пад расой нямею  
і нельга нам ніколі ўжо зайсці  
куды і жрэц мог толькі раз заглянуць  
памыты чыста і ў адзенні белым

не мы ўжо і не мы тады былі  
загледжаныя з верай у сябе  
часам бязлітасным параненыя птушкі

\*\*\*

ў самотную месячную поўнач  
ў гулкім пакоі за зьяельымі сценамі  
фармуеш возера пяском гарачьх рук

\*\*\*

усмешка -  
стрэл  
усмешка - матыль  
усмешка - прагані-жаль  
усмешка - забудзь  
прабач

\*\*\*

жанчына  
з яе ран  
нараджаюцца  
ранак і дзень  
і ноч раны гоіць  
і раніць

жанчыну  
нараджаюць  
ранак і дзень  
і ў ноч адыходзяць  
разам

\*\*\*

адыдзіце ад нас  
злосныя прывіды  
дзяды хворых бацькоў  
акалелых без часу  
хто мячом ваяваў  
брата пікай прабіу  
ламаў дзверы суседа  
піце кроў чорнай вады  
не закусіце хлебам  
не падзелімся з вамі  
ў час новай бяды  
белай смерці ад неба  
спарахнелі ў курганах  
ўжо вашы мечы і стрэлы  
толькі хцівая кроў  
забітых пад бельмам  
ржавага месяца ў поўню  
ў чорнай поўсці ваёў  
б'ецца ў вашых  
крывіцкіх сынах ачужэлых



\*\*\*

маскі нашых твараў  
палосамі пакрываюць  
шкарлупіну зямлі

шторыз малодшья  
з мяцёлкай прабуюць  
дабрацца да нашых  
вачніц

якія прыгожыя кветкі  
растуць з нашых воч  
а трава заглыбляе  
карэньчыкі паміж зубамі

выпарваюцца літары  
выветрываюць лозунгі  
тлее папера  
эпас ржавее

уцякаеш  
на вераснёвыя выганы  
- там халоднымі вуснамі  
скажаш мне  
я адзін  
і неба зорнае ўва мне

\*\*\*

на табе хлеб  
еш  
і не будзе табе болей страху  
на табе ваду  
чыстую:  
пі  
вымый свае чорныя вочы  
на сябе паглядзі  
не будзе бяды  
не будзі толькі бяды  
сваімі вачыма  
еш хлеб  
печаны на аеры  
ў матулінай печы  
не апячы толькі рук  
а апячэш  
пацалую твой боль  
і не будзе табе болю

\*\*\*

ем дзікі плод у старажытным садзе  
дзе дрэвы памярцвелі у чаканні цуду  
ў драпежную спасаўскую ноч

\*\*\*

кароткі сон  
у выстылым доме  
зорны мак  
не прысыпле павек  
йскрыцца снег  
на жалезным балконе  
што павіс  
нада мною  
як грэх

\*\*\*

Двое згорбленых, у колкай цішыні,  
П'юць старое моцнае віно;  
Яго хаваў адзін для аднаго,  
зайздросна, не чакаючы ўжо гасця...  
У келіху шчарбатым, непрыгожым  
рубін - сляза і кроў, і вернае маўчанне.

## **ТРАВА**

цалуюць пальцы  
валасы травы маладыя

трава ведае  
косткі пальцаў  
смак чалавека  
заўсёды жывога

карэньчыкам  
лістком  
зярняткам  
ведае яго  
чакае

смяецца ціха пад намі  
скамечаная  
смяецца

\*\*\*

застукаў у дзверы госць з маёй Айчыны  
пабіты парог перакрочыў пакалечаны босы  
і маўчаў і мы доўга глядзелі ў агонь

\*\*\*

светлы дом  
дом без вокан  
сам акном

вятры гуляюць  
люляюць  
на моцных руках

мяне гушкаюць  
мой добры дом  
без сцен і вокан

\*\*\*

пасаджу ў агародзе на выветраным кургане  
закапаю у глебу ў лісце карэнне і косткі  
парошчанае зерне выгрэтае пад языком

\*\*\*

ціха падае снег  
маўчыць белы дом  
да хмар высокі  
як ніколі

\*\*\*

Адчыні ўсе брамы  
ў стары сад  
у найбольшы  
незалсжны сад у свеце

Дзедаў сад  
на скрыжаванні вятроў  
на чарнобылі раса  
мае босыя ногі

і з кучы церняў  
пырсне ружа

шэры мур у воспе куль  
старыя жанчыны стаяць  
слухаюць ветру  
кроў цямнее  
ў шчыльных бёдрах  
з якіх чужыя забралі сыноў

За мурам за садам  
мяжа княства

\*\*\*

мы беглі да белага горада  
самі белыя ў шрамах змаршчын  
бязлітасна маладыя  
плылі як хусткі шорсткія  
чорныя  
на вятры  
слёзы абсыхалі  
беглі мы да сябе  
лютыя і простыя

і ноч нас даганіла  
босых  
да смерці ўскрываўленых

заўтра будзе ранак  
ран поўны і спеваў

\*\*\*

іду па разлеглым пляцы адна-не адна  
цені іншых імён ляглі мне на плечы  
хоць вочы хусткай павязаны - бачу

\*\*\*

агні апалі крумкач прынёс сонца  
вялікі плод цяжарны дабром  
сок яго сплываў на сухую лаву  
гарачыя яшчаркі сончныя асколкі  
кавалкі кварцу слюды бстону  
застылыя жылы жалеза  
крывавую іржу  
і прабач мне Ойча  
ў час плачу і смеху  
дажынак і скрыгату зубоў  
што я ўсё  
над водамі Пачатку

\*\*\*

рэчы сочаць за намі цярплівыя злосныя  
ў люстрах прасторы кінутага месца  
непрысутных калысак і трунаў сасновых

\*\*\*

і гэты час прыходзіць  
калі прыліў мора  
забірас нам гітары  
іграючы за нас  
рэквіем і для прасторы  
што яшчэ перад намі

нашы вочы ясныя  
уцякаем на фіёрды  
будзеш адзін  
калі палаюць макі  
- не шкадуйма іх  
безудзельныя і нешчаслівыя

далёкі крык тлуму  
смерць у святлах рампы  
першая калонка  
апошняя паслуга



\*\*\*

у гэтым доме не памёр ніхто  
толькі кожную ноч  
цямней на яшчэ адну  
ноч

### 3 КАЗКІ АНДЭРСЕНА

баішся вясны  
мой Кай  
званочкі санак Зімы  
цябе так цешаць  
імкненне замыкае вусны  
іголак тысяча  
бяжыць па горле  
ў сэрца

Кай-  
не буду цябе трывожыць  
не пайду за табою  
на полюс  
дзе замкі з ільду  
і свеціць паўночнае ззянне

не пайду  
не пабягу за табою

можа...  
басанож...  
а кроў пабяжыць  
за мною  
пурпуровымі ружамі  
нецярплівых слядоў  
Кай маіх да цябе

але о Кай маўчу

а марозныя кветкі  
рысуюць мне вочы далоні

і толькі кроў расквітае  
пад белым цесным бінтом

\*\*\*

Быў час  
збіраць камяні.  
Час зерне класці  
ў раллю.  
Сперазанна поўных снапоў  
для чужых.  
І далі яму свае  
грошык у дамавіну.

\*\*\*

дай мне сонца  
спелае  
тваіх вачэй  
пад сівым лёдам  
холаду нямога  
дзе снягі-словы  
на вяршынях гор  
па-веснавому таюць

ўвядзі у лес  
дзе чым глябей  
тым дрэвы вышэй  
неба падымаюць

дай слова мне  
у жнівень сноў  
дзс косы сонца  
лета дажынаюць

і лета дыхае пажарам

хай спапялею я датла  
адною іскраю занята

## БАРАВЫЯ

*Кандрату Кастанчуку*

Быў сабе Бораў-Дзік.  
Араў і гарадзіў,  
Карэнне варочаў.  
Багно прагна паравала  
Пад Баб'яй гарою.  
Брат Мядзведзя лічыў соты,  
Сачыў за куніцаю,  
Валачыў валуны  
Па дарозе ў Пасекі.  
Сонна Нарва плечы грэла,  
Сцёбала лазою.  
А цяпер бераг ёй  
Вышэй воч падымаюць.  
І схаваецца яна, прытуліцца  
Да дна, дзе пясочак  
Перамуляны, ператоптаны  
Нагамі Баровьмі,  
Лапцямі ліповымі.

\*\*\*

ідзе зіма - казалі птушкі  
і зноў вандруем у краіну Вырай  
над лёскатам забытых церніц  
над выгарэлымі вачніцамі кастроў

\*\*\*

баюся я  
Ты можа расснуешся  
пад зрэнкамі маімі  
ў баб'ім леце

паветра звонкае  
кранае твае пальцы  
вочы і вусны  
і пінжак наўсцяж

грамы ідуць ад Заблудава  
уздыхае вецер - бура сілы  
зграбае па-над Беластокам

гуляе вецер валасамі  
перасыпае і шапоча  
лісцем апаўшым непатрэбным

і рыне раптам дождж  
і звяжа  
нам рукі з хмарамі  
епітрахіляй  
і будзем разам  
- хоць не можам -  
два ручайкі  
адной вады

\*\*\*

я чую як па венах  
сястрычка мая белая  
вяслае ціха плюскае  
а чайкі майго страху  
з яе далоні п'юць спакой  
па кропельцы гарошынцы

сястрычка - бела кветачка  
гваздзіка з галоўкай уніз  
плыве і гладзіць кроў  
пялёсткамі памерзлымі  
ў тунелі ўніз галоўкай  
сястрычка мая белая  
ў гулкіх каналах венаў  
гваздзіка мая горкая

\*\*\*

дом не хоча выпусціць твайго цяпла  
з пальцаў сучкоў з-пад павекі парога  
шыба дрыжыць зерне рассыпалі на падлогу

## СЭВІЛЯ

белы горад у сонцы  
асляпіў мяне дрыжу  
белы горад дрыжыць і дзьме  
мне ў твар зялёным  
ветрам жоўтым ветрам  
ветрам чырвоным  
дзьму ў твар беламу гораду  
смехам што дрыжыць ува мне  
дрыжыць ува мне Фэдэрыка  
і гладзіць марозным палцам  
мае спалення сонцам вусны  
белы горад дрыжыць ува мне

\*\*\*

Хто табе ўслед  
Кінуў нож?  
Можа, твой цень  
Табе аддаў?  
І не памогуць  
Ніякія замовы,  
Ні поўны кубак  
Жывой вады...  
Не зажывеш.

\*\*\*

будзем блукаць без мэты  
адзетыя ў зялёныя футры  
з моху як ясакары  
што стаяць і ідуць  
на поўнач

ведаеш: компасы  
непрыгодныя для нас  
мы поўнач чуюм у косцях  
*п о ў н а ч*  
кажаш  
а вочы ў цябе  
як паўночны мох  
мяккі і жорсткі -  
алень што паднябенне  
мае ядwabнае скажа  
які смак паўночнага моху -  
я не смелюся

калі  
палае паўночнае ззянне  
маўчым  
маўчым князь

\*\*\*

якія добрыя мы  
калі п'ем ваду  
вяртаецца к нам сіла  
з жаданняў маці: сыну  
няхай цябе божая раса  
блаславіць няхай  
ногі абмые напоіць  
у спякотны дзень  
слязой сардэчнаю  
маёю  
няхай -  
ачысціць

вада прачыстая

\*\*\*

у бeлай сукенцы на выбеленым на росных лугах радне  
корань агню гадуе хавае ў далонях ад ветру  
гадуе пакуль у моц не ўзрасьце і яго не пакорыць...  
узрасце на вуснах мак рвецца ў пальцах дыханьне  
на белых сукнях сыцягоў макам гарыць Алаіза

\*\*\*

іду белым горадам  
маладыя крылы  
ў мяне растуць  
падымаюць на спіне  
кашулю: трэснула!

- бeльыя крылы ў мяне  
выраслі!

дзеці з бeлага горада  
цешацца-  
анёл ходзіць па вуліцы  
і спявае  
песню бeларускую

яны хочуць таксама  
мець такія пёркі



\*\*\*

павссілі на сцяне нашага вакзала  
расклад усіх цягнікоў да добра і зла  
ды нікому не ведаць дарогі  
да Ітакі ссівелай што ляжыць неўрадлівая

## КАЛАСЫ

Над пожняй счарнелай, над з'езджаным полем,  
Над каменем гострым, над каменем гладкім...  
Як цяжка таму, хто ведае болей,  
Стаптанага жыта збіраці астаткі,

Не меўшы надзеі, хоць маючы Слова,  
Якое з пачатку сусвета гучала...  
О, Ойча, Ты ж нашаю, простаю мовай  
Сказаў жа: «Хай будзе!» - і ўсё так паўстала.

Не дай жа таму, што ходзіць па полі,  
Скалоўшы да крові і рукі, і ногі,  
Не дай жа яму, не дай жа ніколі,  
Каб болю не чуў; хай крычыць ад знямогі;

Хай крычыць - ён жа выбраў; ад крыку ступее  
Іншы боль - боль самоты, боль нажа спадчыннога.  
Вось там іншы ідзе, сівы, без надзеі,  
З парожняй сывенькай ад гнілога парога!..

\*\*\*

накопліваю словы  
а яны сыпкія  
як белы рыс  
сыплюцца  
ціха сыплюцца

мінаю іх  
ведаю  
дзе сэнс  
рахунак  
- разумнаму мяне вучылі  
ў школе

холадна мне  
п'ю ваду дыхаю  
сумую  
не ведаючы смаку слёз

выходжу па агонь  
вяртаюся позна  
не зведаюць сваіх сцежак  
два адзічэлыя каты

\*\*\*

страціў я  
толькі адно жыццё  
стаўся  
магілай дзіцяці  
а цяпер прашу  
кропельку вады  
прахожы!  
і нічога  
не кажы Спарце

\*\*\*

канчаецца на мне  
адна з крывава-чорных нітак  
з клубка Скарпіёна

\*\*\*

Цікава,  
хто ж сёння  
завязаў белы бінт  
на вачах  
Справядлівасці?

...але гэта ж яе...  
асляпілі?! .

Але ж, пэўна,  
не тыя,  
хто верыць  
у беспамылковасць  
такое постаці!

\*\*\*

пакуль усё ў табе  
ёсць зрокам  
пакуль усё ў табе  
ёсць мовай

не ўбачыш  
не скажаш  
не будзеш

## КРЫК

Вецер гоніць  
Белу хмару  
Па сіні паблеклай.  
Гнеўны коннік  
З нашых мараў  
Вырваўся із пекла.

Людзі вочы  
Апусцілі,  
Быццам грош шукаюць.  
Ці падкову  
Залатую  
Кінуць ім - хай маюць?

Чорны горад  
Чорным ветрам  
Дыхае да болю.  
Ці крых зглухне  
У сценах нетрах?  
Вырваўся б на волю!

Вецер гоніць  
Белу хмару  
Па паблеклай сіні.  
Ці дождж чорны  
На той горад  
Сляпой смерцю рыне?

Вецеp гоніць  
Белу хмару  
Над спаленым полем.  
Чорны прысак  
У маім сэрцы  
Так пячэ, так коле.

Чорны горад  
Чорным ветрам  
Дыхае да болю.  
Ці крык зглухне  
У сценах-нетрах?  
Вырвецца на волю!

\*\*\*

і прыходзяць яны  
да мяне  
і стаяць  
светлыя

звездаць абшары ночы  
слоў і моцы  
святла  
без самоты

*ліпень 1991 г.*

## ЗАВЕЯ

Галоднай ночы гостры бераг.  
Палын на вуснах так ціха спее.  
Паранены ў палёце голуб  
Прыціх за вэлюмам завеі.

І зноў гэтая чорная конніца  
Прабязжыць па стомленых грудзях.  
З гэтай злоснай сяброўкай-бяссонніцай  
Дачакаць мне зноў золку ў дзвярах.

Зноў белыя лёзы світання  
Балесна зраняць мае вочы,  
І застанецца зноў чаканне  
Губ палыновых горкай ночы.

Адна была ў мяне надзея:  
Што вернецца зноў маё шчасце.  
І хоць на вуліцы завея,  
Усё ж адкрыю вокны насцеж!

І зноў гэтая чорная конніца  
Прабязжыць па стомленых грудзях.  
З гэтай злоснай сяброўкай-бяссонніцай  
Дачакаць мне зноў золку ў дзвярах?..

## ЖЫВЦА

многа агню  
сыплецца іскрамі  
божымі  
над верашалінамі дрэў  
распятых пад нашым небам

прыляж да зямлі:  
як дыхае  
грудзьмі паўнаводнымі  
як мякка песціць  
нашы вочы далоні

ад нашых вуснаў  
паветра плыве  
да хмар

цішэй:  
гоману нашых дзядоў  
адбітае рэха  
ў паветры гучыць

жменю слязы  
ад гарачай кары  
дало мне  
вішнёвае дрэва -  
словы пякуць  
ад жывіцы  
жыцця

\*\*\*

а калі  
выплывуць з мяне  
ўсе словы  
як паводка крыві  
паўнаводдзе  
выступіць з берагоў  
заліе вёскі  
лугі і паплавы  
пад лес падыйдзе  
баюся  
што скажу сябе з а ў с я  
безабаронная  
пад высокім небам  
без лета

\*\*\*

будуць судзіць паэта  
украў адзін дзень Богу  
світанак Слова найсампершы

## АТЛАНТЫДА

вечны дом паэтаў  
пад вадой  
сум па кінутым доме  
дому сум

\*\*\*

горкая травіца  
сонніца-быліца  
да сцежкі нахіляецца  
ў пояс пакланяецца  
просіць прытуліцца  
расы з лістка напіцца  
а хто дакранецца  
суму набярэцца  
і захварэе  
і заняме  
і затраве  
і скажа слова  
зьялёнай мовай



## ЗМЕСТ

народжаным у Гайнаўцы  
тата, сылецца снег  
Дрэва  
Замова  
адпушчаны грэх  
не кажыце Спарце  
як гэты студзень  
штодзень шукаю не прысутнасць  
не дзялю сябе  
я мячу да тваіх рук  
Ходзіць па месце  
час  
Фуга  
сон расплюшчыў у табе вочы  
Матыйёк  
Мястэчка  
Шагал  
у саотны вечар  
Места  
выбраўся ты  
як страшна  
у самотную  
усмешка  
жанчына  
адьдзіце ад нас  
маскі нашых твараў  
на табе хлеб  
емдзікі плод  
кароткі сон  
Двое згорбленых  
Трава  
застукаў у дзверы  
све тлы дом  
пасаджу ў агародзе  
ціха падае снег  
Адчыні ўсе брамы  
мы белгі да беллага горада  
іду па разлеглым пляцы

агні апалі  
рэчы сочаць за намі  
і гэты час прыходзіць  
у гэтым доме  
З казкі Андэрсе на  
Быў час  
дай мне сонца  
Баравыя  
ідзе зіма  
баюся я  
Я чую як па венах  
дом не хоча  
Сэвілья  
Хто табе ўслед кінуў нож  
Будзем блукаць без мэты  
якія добрыя мы  
у белай сукенцы  
іду белым горадам  
паве сілі на сцяне...  
Каласы  
накопліваю словы  
страціў я  
канчаецца на мне  
Цікава  
пакуль усё ў табе  
Крык  
і прыходзіць яны  
Завяя  
Жывіца  
а калі  
будуць судзіць паэта  
атлантыда  
горкая травіца